

Pii semεε pii tuuyɔ ya y'a wá yiye na,
na yi pinne yeege shiizhan na pye
semε kuugo nigin.

Pee pu wa mε:

Kile w'a Koηɔ yàa

Adama ni Awa

Nuxhun ni kɔɔgbɔhɔ ki keree

Ibirayima wo keree

Yakuba wo keree

Yusufu wo keree

Musa wo keree

Wuruti wo keree

Saannaa Dawuda wo keree

Kile tudunmɔɔ Eli wo keree

Kile tudunmɔɔ Zhonasi wo keree

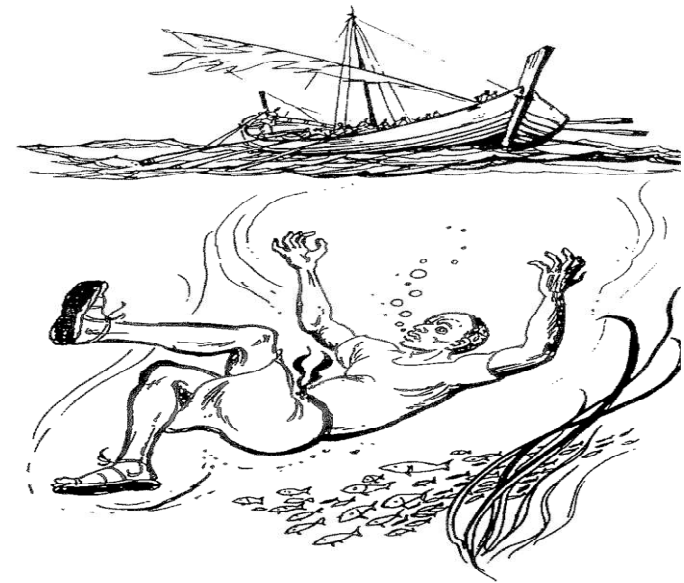
Kile tudunmɔɔ Dajeli wo keree

Kile tudunmɔɔ

Zhonasi

wo keree

*Kile wo jinaara t'a pele pelegana lemu na ge,
Zhonasi ya lee naha ce ta we.*

L'histoire du prophète Jonas en langue mamara du Mali

Kile tudunmɔɔ
Zhonasi
wo keree

*Kile wo nɔnaara t'a pɛle pɛlɛgana lemu na
ge, Zhonasi ya lee naha ɛɛ ta wɛ.*

L'histoire du prophète Jonas

*Le prophète n'a pas compris comment la
compassion de Dieu est si grande*

Traduit en langue mamara (minyanaka) du Mali

Imprimerie ANTBA

Église Chrétienne Évangélique
BP 19 Koutiala, République du Mali

Nos remerciements à l'Alliance Biblique
Universelle

Idée et Illustrations prises de :
Jonas le prophète qui fuyait Dieu
© 1989 Alliance Biblique Universelle, Nairobi
ISBN 9966 - 40 - 088 - 5
Jonas FF590 UBS - EPF 18M - 1993

Les dessins sont utilisés avec la permission de
l'Alliance Biblique Universelle (UBS).

1ère édition en langue mamara 200 exemplaires

© 2013 Église Chrétienne Évangélique du Mali
BP 19 Koutiala
République du Mali

A Tɛhɛnɛ Baa Kile di jo: «Mu ya ta labye wa shishiin bɛ pye ke tirige ke na kɔnhɔ k'i lɛ wɛ, ga ki nɔnaara d'a jɛ mu ni. Piige ka ni k'a fin, na xhu piige ka ni. Wee tuun wu ni naha na mu di giin nɛ ganha bu nɔnɔ naari Ninive kugbɔɔ li na-ɛ wɛ? Lee lemu sipyii p'a nɛhɛ sipyii kabɔfoŋɔɔ xhuu nigin ni kelee shuun (120.000) na ge, pee piimu pu nɛ wa ya wu kanige cɛ wolo wu kamɛnɛ ni-i ge, na fara yapɔɔɔɔ nɛhɛhɛ bɛ na.

Zhonasi ɲɔɲ na, kɔnhɔ wu funɲɔ di ɲiɲe wu kanhama pu na. A kee tirige ki kaa di sii taan Zhonasi ni.

Ga kee caɲa ki ɲimuguro, kɛɛnge ki na ɲɔ kɔn na woni, a Kile di fyenge pye k'a jé gbogo tirige ki ni, na ki li, a k'i waha. Ba caɲa k'a pa foro we, a Kile di kafɛɛge nivugo yaha pa na yiri Kile-nɔhɔ ki na. A caɲa k'i dara Zhonasi ɲɔɲ ki na fo wu na zhaa di jiregi. A wu xu ɲɛeri Tehene Baa Kile mu, a wu jo: «Xu ya pɔɔ nɛ mu ɲiifɛere na.»

A Kile di Zhonasi pye: «Ta kapii wa mu mu mu wu luu yirige ke gbogo tirige ke kaa na ge?» A Zhonasi di Kile pye: «Uun! Kapii wa nɛ mu nɛ wu luu yirige fo na nɔ xu be na.»

ɲaha tatiige jomɔ

We sɛmɛ we ya ná wemu kaa yu ge, wee mege ki ɲɛ na Zhonasi.

Zhonasi bi bye Kile tudunmɔ Izirayeli fiige ki ni, a Kile di ba wu tun fiige ka wo kugbɔɔ sheen mu, na wu she yi jo pu mu na bɔɔɔ k'a da ba nɔ pu na pu kapyeguɲɔɔ ki wuu na. Kee fiige ke di bi bye Izirayeli nagoo pu wo pɛɛn. A Zhonasi di ganha na giin wu baa gbee Kile ɲaha na.

Pe jomɔ pe ya foro Kariɲɛɛge ɲɔmɛ Nilee li wo sɛmɛ pɔɔ li ni. Lee sha m'a li kalaa, ma na kii keree kii ɲaha ɛɛ xuuni.

Jomɔ pu tataya

Zhona ya fe na gbee Tehene Baa Kile naha na	1
Zhonasi ya Kile jɛeri na wu yaha fya wu funɔ ni	4
Ninive shɛen ya daajeɛ jo pu jurumu wu na	7
Zhonasi luu ya yiri na naha na Kile ya juɔɔ jaari Ninive shɛe na we	9

ni we. Ka shishiin ganha bu li we, ka shishiin ganha bu loho be gba we. Sipyii pu beeri di borɔɔɔ faya le, p'i ya le yapɔɔɔ yi be na, pu da mehe suu Kile feni, p'i daajeɛ jo pu kapyeguɔɔ kee ni pu katiibaagaa ki na, p'i ki ju yaha. Kile bi giin wu ba boɔngɔ kemu no wu na ge, la wa la ni wu na ba juɔɔ jaari wu na, na wu fungɔngɔ jɛri, konho wu ganha bu gyeeɛgi we.»

Ayiwa a Kile di pu ja p'a daajeɛ jo, na pu kapyeguɔɔ ki ju yaha. Wu bi boɔngɔ kemu gbegele pu kaa na ge, wu ya kee yaha no pu na nige we.

Zhonasi luu ya yiri na naha na Kile ya juɔɔ jaari Ninive shɛen na we

Ayiwa a lee di sii soro Zhonasi ni, a wu luu di sii yiri fo xuuni. A wu Tehene Baa Kile jɛeri na: «Tehene Baa Kile, ta ye be ne bi jo ma na yaha na fiige ki ni we? Go le na ne bi fe na se Tarisi ni, bani ne li ce jo mu je Kile wemu w'a saama pyi, na juɔɔ jaari ge. Mu luu ya yiri toɔvuyo na we, ma taanɛɛge ki be d'a pele. Mu bu boɔngɔ be naha tii wa na, kee be daajeɛ na je ma ni. Ayiwa Tehene Baa Kile, na munaa li wolo nime, bani xu ya pɔɔ ne mu jiifere ti na.»

A Tehene Baa Kile di wu pye: «Ta kapii wa mu mu mu wu ma luu yirige le na ge?» A Zhonasi di foro Ninive kugbo li ni, na she diin kulo li Kile-noho ki na. A wu gba wa yereɛ wa, na diin wee jime ni, lemu na ba kulo li shɛen ta ge, na ganha na lee naha wii. Wee tuun wu ni a Tehene Baa Kile di gbogo tirige ka pye k'a fin foro, na do, na jime tirige

ma na li círi. A Zhonasi di caɲa nigin para pye na mujuu waa na yu: «Cabyaa kelee shisheere nijaa kadugo na Ninive w'a da gyeegi.»

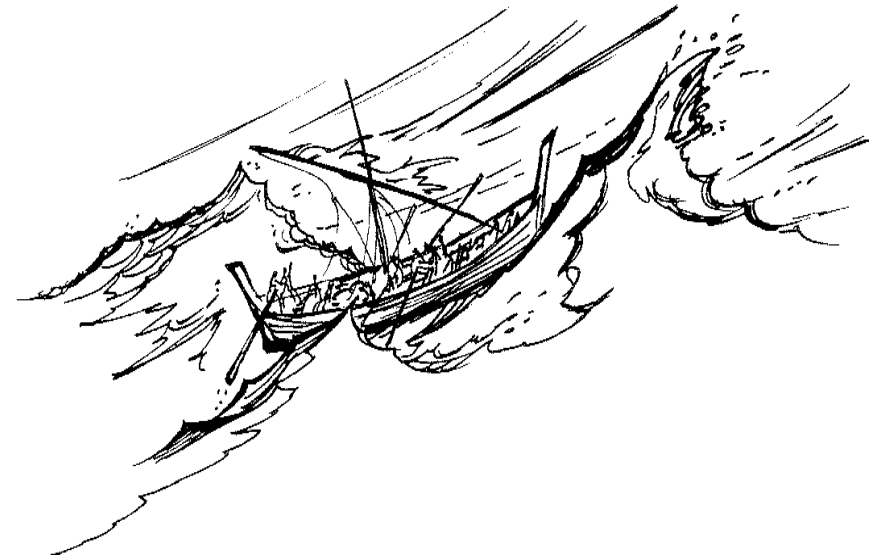
A Ninive sheen di dà Kile Kafila wu na. A p'i yi jo waha kulo li sheen pu beeri mu na pu suun le, na co nɔhɔpiire ti na, na she nɔ sipyileye yi na, a pu beeri di bɔrɔyɔ faya le. Ba pee jomɔ p'a nɔ Ninive fanhafɔɔ wu na we, a wu yiri laha wu saanra koro li na, na wu saannaa fadegbɔhɔ ki wolo yaha, na bɔrɔyɔ faya le, na diin shɔɔnrɔ ni.

A saan wu ni wu fanhafɛnii p'i we saliya we teɲe kan kulo li sheen pu beeri mu na: «Sipyii fara yapɔrɔyɔ yi na, niiye fara yatɔɔpya wu na, ka shishiin ganha bu yaaga le ki ɲɔ

Zhonasi ya fe na gbee Tehene Baa Kile naha na

Caɲa ka Tehene Baa Kile ya Amitayi ja Zhonasi pye: «Yiri, m'a she Ninive kugbɔɔ li feni! M'a she jo ni kulo li sheen pu ni ni mujuugbɔɔ ni, bani pu kuumɔ p'a pele ye ne naha taaan.» Ga a Zhonasi di yiri, na wu baa gbee Tehene Baa Kile naha na. Lee funɲɔ ni a wu gari Zhopa suumɔ lohɔ ki kɔrɔyɔ yi tayerege ki ni, na she kɔrɔyɔ ka ta wà kemu bi se Tarisi ni ge. A wu jé jé pereme pu kan, na jé tiin kɔrɔyɔ ki ni na gaanji ni pee ni Tarisi ni, kɔnhɔ wu laha Tehene Baa Kile taaan.

Ga a Tehene Baa Kile di kafeegbɔhɔ ka yirige suumɔ lohɔ ki na. A kafeege k'i sii pele fo kɔrɔyɔ ki na zhaa di gyeegi.

A kɔrɔɔ ki kapyebyii p'i sii fya fo xuuni. A pu bæeri di ganha na pu kilelee jɛeri. A p'i kɔrɔɔ ki funɔɔ tuguro ti wolo wá lɔhɔ ki ni, kɔnhɔ kɔrɔɔ k'i faha. Lee bi Zhonasi ta wee ya tigi kari fo kɔrɔɔ ki maazaɔa ki ni, na she sinne ɔmuno tara wà.

A kɔrɔɔ ki paavɔɔ wu gari Zhonasi feni, na she wu pye: «Mu d'a sinne yaha na ɔmunoɔ do? Ma be wu yiri m'a ma wo Kile wu jɛeri. La wa la ni wu na wu funɔɔ sha ni wù kaa ni, na wù jɔɔ wolo, kɔnhɔ wù ganha bu gyeeɔi we.»

Ayiwa a kɔrɔɔ ki kapyebyii p'i puyɛ pye: «Yi pa wù kagaanshaan pye, wemu wuu na ke bɔɔngɔ ke wa nɔni wù na ge, kɔnhɔ wù weefɔɔ cɛ.» A p'i kagaangaa ki shan, a Zhonasi wo kagaan l'i lo. A p'i Zhonasi pye: «Lemu li wa ke bɔɔngɔ ke nɔni wèe na ge, lee jo wù mu. Mii mu d'a yiri we? Labye weke tuugo mu di wa byi we? Fiige keke shen mu di jɛ we? Shi weke shen mu di jɛ we?» A Zhonasi di pu jɔ shɔ na: «Heburu ne jɛ, Tehene Baa Kile ne bele, Fugba Kile we, wee wemu w'a suumɔ lɔhɔ ni jɔɔ ki yàa ge.» A wu pu pye sanha na Tehene Baa Kile naha na wee ya fe na gbee. A p'i sii fya fo xuuni, na Zhonasi pye: «Jaha na ma d'a le pye we?» A suumɔ lɔhɔ ki lokuruyo y'i ganha na bele na se naha na, lee funɔɔ ni, a p'i Zhonasi pye: «Leke wèe d'a yaa na pye mu na, kɔnhɔ lokuruyo y'i yere we?» A Zhonasi di pu pye: «Yi na lo wá suumɔ lɔhɔ ki ni, lokuruyo yi na yere, bani ne li cɛ jo ne wuu na ke

Ga ne wi ge, ne na ba ma masɔɔ yoyo cee,
na saraya wolo kan ma mu.
Ne jɔfaaya yemu faa ma mu ge,
ne na ba yee bæeri wolo yi tehene na,
bani mu Tehene Baa Kile w'a sipya jɔɔ wo.»

Ayiwa a Tehene Baa Kile di jo ni fya wu ni, a wu she Zhonasi tereɔe shan kogonɔ ki na.

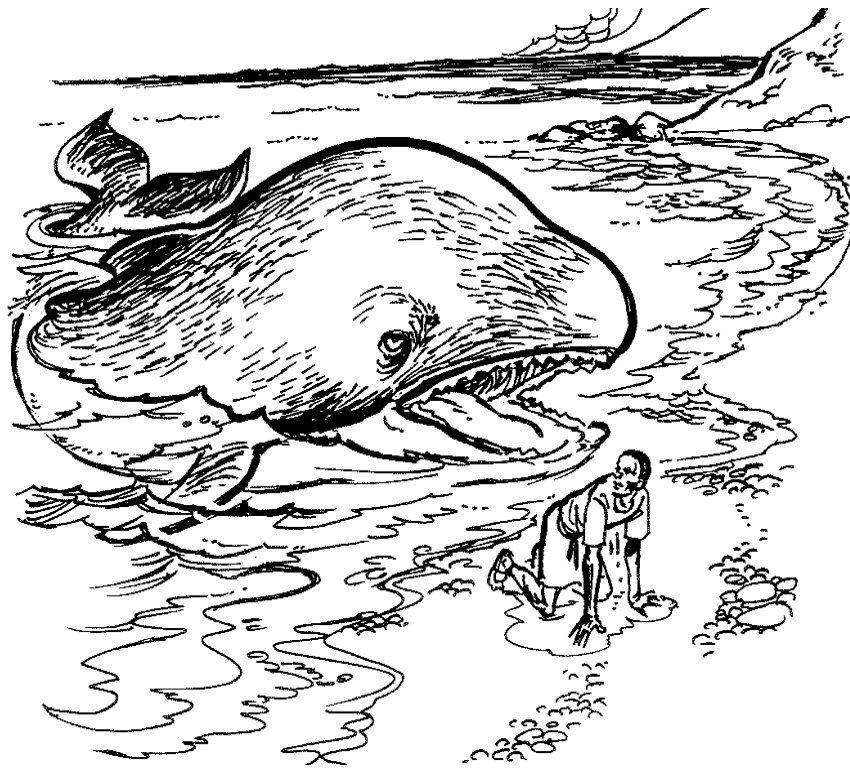
Ninive sheen ya daajɛe jo pu jurumu wu na

A Tehene Baa Kile di Zhonasi pye sanha wu tɔɔɔii shuun wuu ni na: «Yiri, m'a she Ninive kugbɔɔ li feni! Jomɔ pemu n'a jo ma mu ge, m'a she pee yere pye ni mujuugbɔɔ ni!» Wee tuun wu ni a Zhonasi di yiri, na gari Ninive kulo li ni ba Tehene Baa Kile ya yi jo we. Kugbɔɔ li bi sii pye Ninive, ma bu jo m'a li jaari, cabyaa taanri ma da bye,

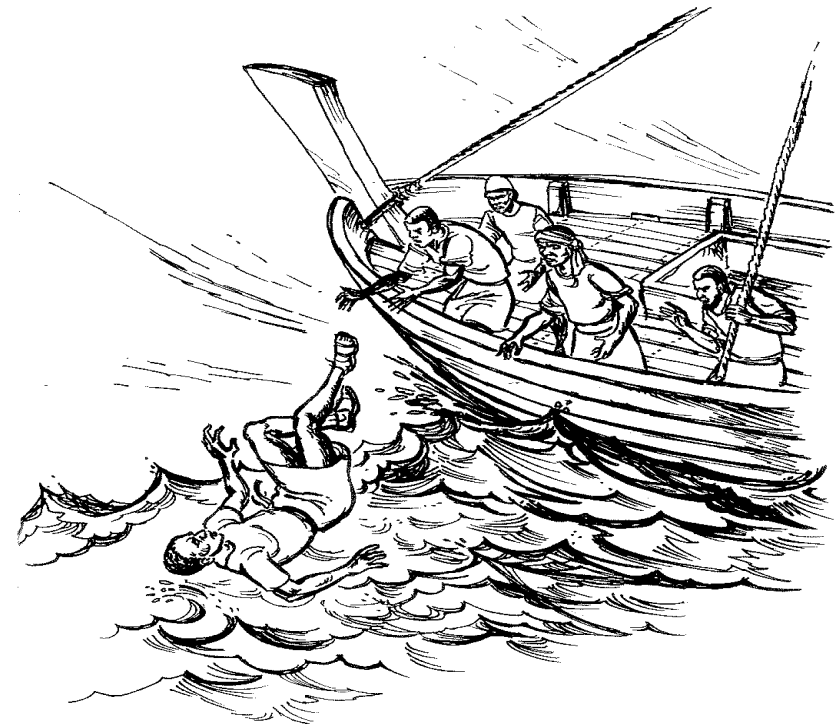
Ne bi tigi fo faaboboyo yi nɔhɔdaan.
Jiɛ ki ɲɔ bi tɔ wá ne na ma xɔ fo badaa badaa.
Ga a mu di ne ɲii wo wu yeege wecogɔɲɔ ki ni
Tehene Baa Kile, na Kafɔ we.
Tuun wemu ni ne bi zhaa di xhuu ge,
a ne funɲɔ di do ni mu Tehene Baa Kile kaa ni.

A mu di ne ɲerege ki logo
na ma yaha ma Fefere Pɛɛɲe Pugbɔhɔ ki ni.
Piimu p'a yapereɛ ki pele ge,
kee kiimu ki ɲe ɲuɲɔ baa be,
pee ya pu wo ɲipaara takoro li yaha.

kafɛɛgbɔhɔ ke wa yee taa.» A kɔɔɔɔ ki kapyebyii p'i pu se
beeri pye, kɔhɔ p'i kɔɔɔɔ ki paa fulo kɔɔɔ ki na, ga pu ya
já we, bani la li bi faraa lokuruyo yi bele wu na.

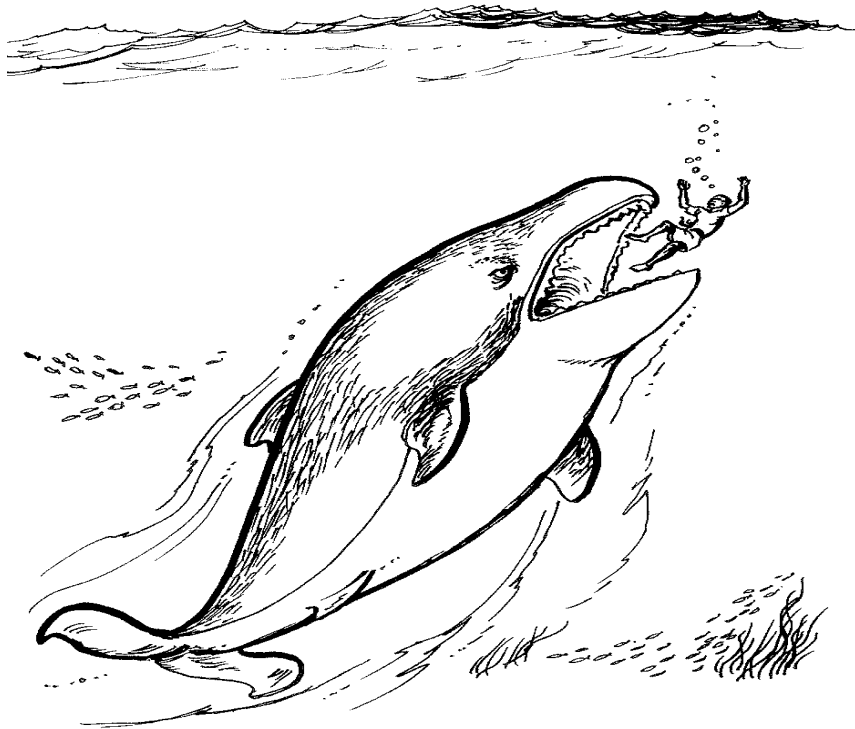
Wee tuun wu ni a p'i Tehene Baa Kile ɲɛri na: «Ee! Tehene
Baa Kile ɲuɲɔ ɲaari wù na, ma ganha bu wù yaha wù
kyeege we ná we wuu na we. Ma ganha bu jaagi baa fɔ
shishan foo yege wù na we, bani lemu l'a taan mu mu ge,
Tehene Baa Kile, lee mu ya pye.» Lee kadugo na a p'i
Zhonasi co, na wu wá suumɔ lɔhɔ ki ni. Lee taapile li ni
a lokuruyo ye ni kafɛɛge ki beeri di yere.

Ba lee ya pye we, a kɔrɔɔ ki kapyebyii p'i sii fya fo xuuni Tɛhɛnɛ Baa Kile na. A p'i saraya wolo kan Tɛhɛnɛ Baa Kile mu, na ɲɔɔ be faa wu mu.

Zhonasi ya Kile ɲɛri na wu yaha fya wu funɲɔ ni

Wee tuun wu ni a Tɛhɛnɛ Baa Kile di fyatabaaga ka pye k'a she Zhonasi lo ɔ. A wu caya taanri ni nibiye taanri pye kee fyatabaaga ki funɲɔ ni.

Na Zhonasi yaha fya wu funɲɔ ni, a wu wu Kafɔ Tɛhɛnɛ Baa Kile wu ɲɛri na:

«Na ne yaha na kanhama pu ni,
Tɛhɛnɛ Baa Kile ne mu ɲɛri,
a mu di ne ɲɔ shɔ.

Na ne yaha xu wo nibiige ki ni,
ne mee su mu feni,
a mu di ne mee li logo.

M'a bi na wá suumɔ locogonɔ ki nɔhɔdaan.
A loho k'i na ɲɔɔ ɔ.

A suumɔ lokuruyo y'i fo toro na ɲɔɔ ni.
Ne bi yu jo m'a na kɔri laha maye tãan.
Ga ne na ba ma Fɛfɛere Pɛɛɲɛ Pugboho ki
ɲa sanha.

Suumɔ loho k'a fo ne ɲɔɔ ɔ fo ne na zhaa di xhuu.
Suumɔ loho k'a ne maha círi.
Suumɔ loho ki nɔhɔdaan ɲà k'a bi
ne katige ki migile.